

Verdeling, waar trek je de grens?

NAAM Teico Sikkema
LEEFTIJD 47
GEBOORTEPLAATS Harlingen
STUDIE(S) Doctoraal notarieel recht, Rijksuniversiteit Groningen
ONDERZOEK 'Beginsel en begrip van verdeling'

schulduvernieuwing. Ik ga daar niet helemaal in mee en ik zie ook andere mogelijkheden.'

Wat was de aanleiding voor uw onderzoek?
 'Zeven jaar geleden las ik het proefschrift van professor Kleijn uit 1969. Hij schrijft daarin onder andere over de absorberende werking van verdeling. Het verdelingsbegrip is een soort spons die ook andere rechtshandelingen in dat begrip trekt. Wanneer is iets een verdeling en wanneer een koop of is het beide? In bepaalde gevallen kun je een koop afspreken die ook als verdeling kwalificeert. Dit heeft consequenties voor de regels die op zo'n rechtshandeling van toepassing zijn. Het knappe van het boek van Kleijn is dat het na bijna vijftig jaar nog steeds actualiteitswaarde heeft. Overigens verschil ik op onderdelen met Kleijn van mening.'

Wat kunnen notarissen met het onderzoek?
 'De rechtsfiguur van verdeling kom je overal tegen waar je met gemeenschappen te maken hebt. In het huwelijksvermogensrecht, het erfrecht, onroerendgoedrecht en vennootschapsrecht. Dus ook in het notariaat. Er mist theoretische eensluidendheid. En dat moet het notariaat ook merken. Ik pretendeer niet dat met dit boek alle duidelijkheid is gegeven, maar ik wil het wel onder de aandacht brengen. Het is noodzakelijk dat er over verdeling wordt nagedacht. Je waant je soms op veilig terrein, maar sommige dingen zijn niet altijd zo duidelijk als je misschien zou denken.' ■

Stel er zijn in een nalatenschap drie erfgenamen, oftewel drie deelgenoten. Deelgenoot A wil zijn deel laten toekomen aan deelgenoot B. Onder welke voorwaarden is dit een verdeling of een koop of is het beide? In de literatuur verschillen de opvattingen over de mogelijkheden om bij drie of meer deelgenoten een verdeling overeen te komen. Teico Sikkema nam het begrip verdeling onder de loep en schreef er een epistel van 192 pagina's over.

TEKST Jessica Hendriks | BEELD Truus van Gog

Wat hebt u onderzocht?

'Ik heb onderzoek gedaan naar de contractuele verdeling en mij gericht op het analyseren van de voorwaarden om via een dergelijke verdeling te verkrijgen. Wat zijn de vereisten? Waar moet aan worden voldaan? Om een voorbeeld te noemen: in het verdelingsbegrip wordt onderscheid gemaakt tussen verkrijgende en niet-verkrijgende deelgenoten. Die afbakening leidt tot vragen. Er zijn twee vormen van "verkrijgen": het een ontleen je aan de wet, het ander aan de jurisprudentie. Dit vult elkaar aan. De Hoge Raad heeft gezegd: je hebt pas een juridische verdeling als je ook over de financiële consequenties hebt nagedacht. Is het daarmee duidelijk? Ik denk van niet en dat behandel ik in mijn boek.'

Waarom is het van belang dit soort vraagstukken uit te pluizen?

'Het belang ligt in het civiele recht, maar het kan ook consequenties hebben binnen het fiscale recht. Bij de verkrijging van in Nederland gelegen onroerende zaken is overdrachtsbelasting verschuldigd. Maar niet als er sprake is van een verdeling van bijvoorbeeld

een huwelijksgemeenschap of een nalatenschap, althans bij verdeling tussen erfgenamen.'

Wat zijn de conclusies van uw onderzoek?

'Een samenvattende conclusie is moeilijk te geven. Ik heb in mijn boek de theorie van verdeling behandeld en daar voorbeelden bij gegeven. Het blijkt dat we lang niet alles

'De verdeling is een soort spons, het trekt andere rechtshandelingen aan'

weten. Sommige vereisten voor verdeling staan niet in de wet en volgen ook niet uit de jurisprudentie. Ik heb de belangrijkste elementen van verdeling geanalyseerd en suggesties gedaan om deze in de wet op te nemen. Daarnaast doe ik aanbevelingen om de verdeling in te zetten bij de afwikkeling van bijvoorbeeld een legaat of een koop tussen een erflater en een van de erfgenamen. Volgens de parlementaire geschiedenis kan gebruik worden gemaakt van een nadere overeenkomst die een verdeling oplevert. Gedacht wordt aan inbetalinggeving en